Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato: 25.03.2021
Vår ref: 2021/2661
Deres dato: 10.03.2021
Deres ref:

Wenche Riise
Langhågen 22
9303 SILSAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ann-Heidi Johansen, 77642233

Dispensasjon til kjøring med snøskuter for transport av ved og materialer til hytte på eiendom 342/3 i Svandalen naturreservat, Senja kommune

Vi viser til søknad mottatt hos oss 16.3.2021.

V e d t a k
Statsforvalteren gir Wenche Riise dispensasjon til å kjøre med snøskuter for frakt av ved, materialer og ovn til hytte på eiendom 342/3 i Svandalen naturreservat.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.
Saken er vurdert etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:
1. Dispensasjonen gjelder for kjøring med snøskuter på frossen, snødekt mark.
2. Dispensasjonen gjelder for **Oddvar Brenna** som fører.
3. Dispensasjonen gjelder for inntil **20 turer tur-retur over 2 dager.**
4. Dispensasjonen gjelder fra grense av naturreservatet til hytte på eiendom 342/3 på trasè som vist på kart i kjørebok, se vedlegg.
5. Dispensasjonen gjelder fra dags dato til og med **30. april i 2021.**
6. Dispensasjonen er bare gyldig sammen med dispensasjon etter motorferdselsloven fra Senja kommune. Det må også foreligge tillatelse fra berørte grunneiere for å kjøre.
   Under kjøringen skal fører ha med deg:
   a. «Dispensasjon til motorisert ferdsel i Svandalen naturreservat» med kart og kjørebok. Vedlagt.
   b. Dispensasjon fra Senja kommune.
7. All kjøring i Svandalen naturreservat skal føres inn i kjøreboka den dagen kjøring skjer.
   Utkvittert kjørebok skal returneres til Statsforvalteren innen **1. juni 2021**.
8. Snøskuter skal være påmontert slede.
9. Transporten skal planlegges slik at kjøringen begrenses til et minimum.
   Ledig transportkapasitet under retur fra hytta benyttes til å ta med avfall.
   Dispensasjonen gjelder ikke for ren persontransport.
10. All motorferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt slik at den ikke skader mennesker eller miljø
11. Dersom vilkårene ikke overholdes, kan Statsforvalteren trekke dispensasjonen tilbake.

12. Dersom det skulle bli nødvendig av hensyn til naturmangfold, miljø eller reindrift, kan Statsforvalteren trekke tillatelsen tilbake på kort varsel.

Klage på vedtak
Vedtaket kan ifølge forvaltningsloven §§28 og 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker. En eventuell klage med begrunnelse sendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Søknaden
Det søkes om tillatelse til å kjøre med snøskuter for å frakte 100 sekker ved, ny ovn og materialer til vedlikehold av hytta på eiendom 342/3. Kart vedlagt søknaden er påtegnet kjøretrasè fra parkeringsplass ved Svanelvveien og til hytta.

Regelverk
Formålet med Svandalen naturreservat er å bevare et våtmarksområde med myrer og små vann i bjørkeskogbeltet som fungerer som hekkeområde for våtmarksfugl.

Dyrelivet er etter verneforskriften kap. IV punkt 2, fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse.

Motorferdsel til lands er forbudt ifølge verneforskriften kap. IV punkt 4.

Verneforskriften har ingen hjemmel til å gi tillatelse til frakt av ved eller materialer og utstyr til området. Søknaden må derfor behandles etter den generelle dispensasjonshjemmelen i naturmangfoldlovens § 48.

Forvaltningsmyndigheten skal legge prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 til grunn for sin vurdering av alle søknader om tillatelser eller dispensasjoner.

I tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Svandalen naturreservat, må det foreligge dispensasjon fra Senja kommune. Det er kommunen som er myndighet til å gi dispensasjon fra motorferdselloven, også inne i reservatet.

Vurdering
Kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet – naturmangfoldloven § 8 og § 9
Svandalen er et naturreservat, det vil si strengeste formen for vern. Verneformålet er knyttet til selve våtmarksområdet med myr og vann, og til områdets funksjon som hekkeområde for våtmarksfugl. Verneverdier som kan bli påvirket av motorferdsel i naturreservatet er først og fremst vegetasjon og dyreliv og fugleliv.

Vanligste myrtype er nedbørsmyr og fattig jordvannsmyr, dessuten er det en god del viermyr, og en del urterik bjørkeskog.

Av dyreliv er det på vinteren først og fremst elg og rovfugl som kan bli forstyrret. Naturreservatet inngår i jaktfeltet Senja-Berg Statskog. Om vinteren kan det beite elg i området. Vi kjenner ikke til at det er hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av kjøretrasèen i reservatet. Måsefugl kan være på hekkeplassene mens det allerede er snødekt, men myrene i Svandalen er først og fremst hekkeområde for våtmarksfugl. Spesielt hekker her ender og vadefugl, blant annet småspove, svømmesnipe og brunnakke.

Området Svandalen er kartlagt som viktig friluftslivsområde. Det er et helårs friluftsområde der det utøves tradisjonelt friluftsliv, jakt og fiske og toppturaktivitet. Om vinteren er det et svært attraktivt skiområde. Det er mange hytter i nærheten, og det er et viktig friluftsområde for hyttefolket. Både lokale og regionale brukere benytter seg av området.

Svandalen og områdene rundt brukes aktivt i reindrift. Skillet mellom de to reinbeitedistriktene på Senja går i Svandalen. Nordsida av elva inngår i Nuorta Sážžá/ Nord-Senja reinbeitedistrikt. Ei trekklei for rein krysser transporttrasèen, og området det søkes om å kjøre i berører tidlig vinterbeite og høstbeite.

Økosystemtilnærming og samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder – naturmangfoldloven § 10 og § 12
Virkningen av alle tiltak og all aktivitet skal vurderes samlet, både summen av tidligere, nåværende og framtidig påvirkning av naturmangfoldet. Hensikten er å hindre gradvis reduksjon av verneverdiene.

Generelt er vegetasjonen minst utsatt for kjøreskader når marka både er snødekt og frossen. Det er da viktig at marka både er frossen, og har godt snødekke. Kjøring i perioder med lite snø, på tint mark eller snøfattig mark, kan gi skader. Det er ikke mulig å si hva som skal være minimum snødybde for å tillate kjøring, ettersom strukturen på snøen er avgjørende for effekten av kjøringa. Kjøring på snødekt mark kan likevel påvirke avsmeltinga, ettersom snøen smelter seinere langs en hardpakka trasè, og det kan bli danna en iskappe i kjøresporet. Skuterkjøring kan også ha effekt på smelteforløp om våren. Det er ikke påvist mekaniske skader av vinterkjøring på grasmyr, trolig fordi myra da er beskyttet av ei iskappe. Det er en tendens til at vedvarende kjøring gir økt effekt på feltsjiktet, også ved vinterkjøring (NINA Rapport 187 *Effekter av motorferdsel i utmark på natur, folk og samfunn)*. Av rapportene til naturoppsynet kan vi ikke se at det er spor etter tidligere kjøring i dette området. Statsforvalteren vurderer at så lenge kjøring skjer på frossen mark og med godt snødekke, og i så avgrensa omfang som det her er snakk om, er det liten fare for skader på vegetasjonen.

Dette er et område hvor det kan påtreffes elg og rein om vinteren. Dersom det er dyr i området, må det vises aktsomhet for å unngå forstyrrelse når det kjøres. Dersom det blir kritisk dårlige beiteforhold for rein, kan Statsforvalteren trekke tillatelsen tilbake på kort varsel.

Om vinteren er det lite fugl på myrene i Svandalen. Tidlig vår er imidlertid en sårbar tid på året for vilt generelt. Kjøring planlegges før hekketida for våtmarksfugl. Av våtmarksfugl er det særlig ender som har lang rugetid, og er de første som er på plass når det blir råker i isen. Vi vurderer at så lenge det kjøres på frossen og snødekt mark, dvs før det har begynt å tine og blitt råker i isen, vil kjøring ikke være i konflikt med verneformålet. Svandalen ligger på et eide, og isen går seinere her enn ved kysten. Vi setter frist for kjøring til ut april.

Søker opplyser at de har fått tillatelse fra tidligere Berg kommune til tilsvarende kjøring i 2010. Det har ikke vært gitt tillatelse til kjøring etter 2010. Hytta på eiendommen de søker om å kjøre ved til, er den eneste hytta innenfor naturreservatet. Det kan i tillegg kjøres i området i forbindelse med reindrift. Den samlede belastningen av motorferdsel på vinterføre, vurderer vi ut fra dette til å være liten. Det søkes om forholdsvis mange turer, men kjøring for å få ned veden er planlagt å foregå i ett. Ovn og materialer skal transporteres ned enten på samme tidspunkt eller senere. For at all kjøring skal kunne skje samlet, og med hensyn til føreforhold og uforutsette hendelser, gir vi dispensasjon til kjøring over to dager.

Søker viser til at transportruta ikke brukes av andre. Vi mener likevel at av hensyn til vilt og andre brukere i nærområdet, bør all transport skje samtidig, og ikke strekkes ut i tid. Dette er et mye brukt friluftsområde vinterstid.

Samlet belastning kan også reduseres ved at transportkapasitet utnyttes på retur, for eksempel utfrakt av avfall fra hytta.

Alternativet til å kjøre ved inn til hytta, er vedhogst i området. Ifølge verneforskriften kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til hogst av ved til eget bruk og motorferdsel i den forbindelse. Motorferdsel i forbindelse med vedhogst ville ført til kjøring over et større område og mange turer, og vi vurderer at samlet transport av innkjøpt ved er et bedre alternativ med tanke på miljøbelastning. Kjøring på bar mark er ikke aktuelt. Vi gir ikke tillatelse til ren persontransport.

Kostnader ved miljøforringelse – naturmangfoldloven § 11
Statsforvalteren vurderer at kjøring med snøskuter i begrenset omfang ikke vil føre til miljøforringelse innenfor Svandalen naturreservat dersom det skjer i tråd med vilkårene i denne dispensasjonen. Etter naturmangfoldlovens § 70 plikter likevel tiltakshaver å stanse dersom det oppstår skade eller fare for skade på naturmangfoldet. I slike tilfeller skal tiltakshaver om mulig også rette opp skaden.

Konklusjon
Vi mener at kjøringen med de vilkår som følger denne dispensasjon, ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot vernevedtakets formål. Statsforvalteren har ut fra dette gitt dispensasjon til frakt av brensel og materialer, inkludert ovn. Vi har lagt vekt på at kjøring skal skje på frossen og snødekt mark, og at kjøring vil skje samlet over et begrenset tidsrom på en til to dager.

Av hensyn til myra og vegetasjonen, til dyreliv, og til friluftsbrukere, setter vi siste dato for kjøring til slutten av april. Svandalen ligger i et viktig og mye brukt friluftsområde. Kjøring bør derfor ikke skje i typiske utfartsdager, som i påska.

Vi oppfordrer dere til å ta kontakt med reinbeitedistriktet før kjøring tar til.

Når det gjelder utskifting av materialer på platting, forutsetter vi at det her er snakk om reint vedlikehold, og ikke en utvidelse eller endring som er søknadspliktig etter verneforskriften.

Med hilsen

Heidi-Marie Gabler (e.f.)
seksjonsleder

Ann-Heidi Johansen
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Kjørebok Wenche Riise 2021

Kopi til:

Senja kommune	Postboks 602	9306	FINNSNES
NORD - SENJA REINBEITEDISTRIKT	Bukkemoveien 281	9372	GIBOSTAD